

Γερούν Ντάισελμπλουμ

Η κρίση του ευρώ

*Η ιστορία εκ των έσω
σε Ευρώπη, Ελλάδα και Κύπρο*

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Τίτλος πρωτοτύπου: De eurocrisis, Jeroen Dijsselbloem, 2018

ISBN: 978-960-9490-48-1

© Εκδόσεις Κέρκυρα Α.Ε. – economia PUBLISHING, 2018

© Γερούν Ντάισελμπλουμ, 2018

1η έκδοση για την ελληνική γλώσσα, Οκτώβριος 2018

Παραγωγή: Εκδόσεις Κέρκυρα Α.Ε. – economia PUBLISHING

Συντονισμός έκδοσης: Έφη Ανδρικοπούλου

Μετάφραση: Κουρμένταλα Παναγιώτα, για τη Linguaphone LTD

Επιμέλεια μετάφρασης: Χάρης Σαββίδης

Επιμέλεια κειμένου – διόρθωση: Άγης Μπράτσος

Καλλιτεχνική επιμέλεια – εξώφυλλο – σελιδοποίηση:

Εργαστήρι γραφικών τεχνών «Σύνθεση»

Κεντρική διάθεση:

ΚΕΡΚΥΡΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

 eco
nomia
PUBLISHING

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Βλαχάβα 6-8, 105 51 Αθήνα

Τηλ.: 210-3314.714,

Fax: 210-3252.283

sales@economia.gr

www.economia.gr

Μαυρομικάλη 23, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210-3678.800

Fax: 210-3678.922

www.nb.org

sales@nb.org

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή σε άλλη διασκευή, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και των δημιουργών.

Γερούν Ντάισελμπλουμ

Η κρίση του ευρώ

*Η ιστορία εκ των έσω
σε Ευρώπη, Ελλάδα και Κύπρο*

Αθήνα 2018

Η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί διαμιάς
ούτε σε ένα συνολικό σχέδιο: θα οικοδομηθεί
μέσα από συγκεκριμένα επιτεύγματα που κατ' αρχάς
θα δημιουργήσουν μια πραγματική αλληλεγγύη.

Ρομπέρ Σουμάν, «Διακήρυξη της 9ης Μαΐου 1950»

Οι άνθρωποι δημιουργούν την ιστορία τους,
αλλά όχι οικειοθελώς, ούτε με προσωπική βούληση,
αλλά κάτω από δεδομένες και παραδοσιακές καταστάσεις
που έχουν άμεσα αντιμετώπισει.

Καρλ Μαρξ, Η 18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη, 1852

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	009
Κεφάλαιο 1	
Ποιος είναι ποιος και τι είναι τι	013
Κεφάλαιο 2	
Η τραπεζική κρίση στην Ευρώπη	031
Κεφάλαιο 3	
Η κρίση χρέους.....	051
Κεφάλαιο 4	
Ένας απροσδόκτος πρόεδρος.....	089
Κεφάλαιο 5	
Η κρίση στην Κύπρο: το υπόδειγμα	099
Κεφάλαιο 6	
Η Τραπεζική Ένωση: από τη διάσωση στο «κούρεμα»	123
Κεφάλαιο 7	
Η Ελλάδα στο χείλος του γκρεμού.....	151
Κεφάλαιο 8	
Σφηνάκια και Γυναίκες.....	205
Κεφάλαιο 9	
Αναδρομή.....	219
Κεφάλαιο 10	
Το μέλλον της Νομισματικής Ένωσης.....	245
Ευρετήριο.....	257

Πρόλογος

ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ η ιστορία του προέδρου του Eurogroup αναφορικά με τον καιρό της κρίσης, όταν η Νομισματική Ένωση παραλίγο να καταστραφεί. Μια ιστορία της οποίας η αφηγηρία βρίσκεται στο ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης το 2008, η οποία συνεχίστηκε με την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη και εξελίχθηκε σε μακρά ύφεση στα περισσότερα από τα κράτη-μέλη της. Διήρκεσε πολύ επειδή παντού επικρατούσε η άποψη ότι η μοίρα όλων των κρατών της Ευρωζώνης είναι αλληλένδετη.

Είναι επίσης η ιστορία της αυτοσχέδιας διαχείρισης κρίσης, την οποία τελικά ακολούθησε μια δομική προσέγγιση των προβλημάτων σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ευρωζώνης, τόσο στον τραπεζικό τομέα όσο και στον δημόσιο τομέα, καθώς και μια ιστορία για τις σκληρές διαπραγματεύσεις κατά τις οποίες πολύ συχνά περάσαμε ξυστά από τον γκρεμό, ενώ φούντωνε η πολιτική αναταραχή από τον Νότο ως τον Βορρά.

Ύστερα από πέντε χρόνια συνεχιζόμενης κρίσης είδαμε πέντε χρόνια ανάκαμψης, με σκαμπανεβάσματα. Και τώρα, δέκα χρόνια αργότερα, η Ευρωζώνη είναι και πάλι μια από τις μηχανές της παγκόσμιας οικονομίας. Η οικονομική ανάπτυξη υπερβαίνει τις προσδοκίες και η ανεργία μειώνεται κατακόρυφα. Αλλά η ανησυχία του λαού μας, που έζησε τις επιπτώσεις της κρίσης, εξακολουθεί να υπάρχει. Άρα, η δουλειά δεν έχει τελειώσει.

Το βιβλίο ξεκινά με μια σύντομη εισαγωγή για τα πρόσωπα και τα πράγματα του Eurogroup. Ακολουθούν δύο κεφάλαια

όπου πραγματεύομαι τα χρόνια προτού αναλάβω τα καθήκοντά μου, στα τέλη του 2012. Για να περιγράψω τα προβλήματα και την αναζήτηση λύσεων, ήταν σημαντικό να εξιστορήσω πρώτα την οικονομική κρίση, που τόσο πολύ ταλαιπώρησε τις τράπεζες, καθώς και την αρχή της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη. Οι αναγνώστες που για το συγκεκριμένο θέμα έχουν ήδη στο σπίτι τους μια ολόκληρη βιβλιοθήκη και οι οποίοι έχουν ακόμα νωπά στη μνήμη τους τα γεγονότα στην Ντοβίλ και στις Κάνες μπορούν να προσπεράσουν αυτά τα κεφάλαια. Από το κεφάλαιο τέσσερα ξεκινά η προσωπική μου ιστορία, η εκλογή μου στη θέση του προέδρου του Eurogroup, η Κύπρος, η Ελλάδα, η Τραπεζική Ένωση. Όλα παρουσιάζονται, τόσο οι επιτυχίες όσο και οι οδυνηρές στιγμές –βεβαίως μόνο οι πρώτες έχουν πολλούς πατέρες–, οι διαφορές απόψεων, οι συζητήσεις, τα αποφασιστικά βήματα και οι ολονύχτιοι, ενίοτε ψυχοφθόροι, ακροβατισμοί.

Αφιερώνω το βιβλίο στους υπαλλήλους που με εκπληκτική προσήλωση στη διάρκεια της κρίσης εργάστηκαν νυχθημερόν για να βρεθούν λύσεις και να βελτιωθούν οι χώρες μας και η Ευρωζώνη συνολικά, χωρίς ποτέ να πάρουν τα εύσημα που τους ανήκουν.

Ιδιαίτερα θέλω να ευχαριστήσω τον Χανς Φάιλμπριφ, ο οποίος από το Υπουργείο Οικονομικών στη Χάγη κατέστησε δυνατό τον δικό μου ρόλο στην ευρωπαϊκή και στη διεθνή σκηνή. Χωρίς αυτόν δεν θα είχε γραφτεί αυτό το βιβλίο. Κατά κάποιον τρόπο πήρε τη σκυτάλη και θα μπορεί στο μέλλον να μιλάει στις Βρυξέλλες για την εμπειρία που ζήσαμε όλα αυτά τα χρόνια. Επίσης, εκφράζω πολλές ευχαριστίες σε όλους τους συναδέλφους, τους συνεργάτες και τους δημοσιογράφους που μοιράστηκαν μαζί μου τις αναμνήσεις τους, διάβασαν το κείμενο και έκαναν σχόλια, έτσι ώστε να ολοκληρωθεί το βιβλίο – ιδιαίτερα τον Νιλς Ράντεκερ και τον Μισέλ Χέιντρα. Το βιβλίο δεν είναι ολοκληρωμένο ούτε και αντικειμενικό. Είναι η δική μου ιστορία, σύμφωνα με τις δικές μου αναμνήσεις, άρα εξ ορισμού ατελής.

Σ' αυτό το βιβλίο κάνω απολογισμό του έργου που επιτέλεστηκε τα προηγούμενα πέντε χρόνια προκειμένου να βγει η Ευρωζώνη απ' την κρίση. Σκέφτηκα πάρα πολύ κάποια κομμά-

τια αυτής της ιστορίας. Αλλά ολόκληρη η ιστορία δεν έχει ειπωθεί ακόμα. Υπάρχουν άνθρωποι που έχουν εκμυστηρευτεί την περίοδο της υπουργικής τους θητείας –μερικές φορές σύντομη και έντονη– στο χαρτί. Παραπέμπω μετά χαράς σε αυτούς. Και παρ’ όλο που κάθε ανάμνηση για τα «γεγονότα» αναπόφευκτα απέχει από τις αναμνήσεις των άλλων, κάθε αναδρομή, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες, φτιάχνει την ιστορία. Ο καθένας μας έχει φτιάξει ένα κομμάτι των συμβάντων και τα κομμάτια αλληλοεπικαλύπτονται – άλλοτε σε μεγάλο βαθμό, άλλοτε σε μικρό. Επομένως αυτό το βιβλίο είναι κάθε άλλο παρά πλήρες. Στοχεύει να δώσει μια αληθινή εικόνα γι’ αυτά τα πέντε έντονα χρόνια μέσα από τη δική μου μνήμη και οπτική.

Η μνήμη είναι βραχεία και η σάρκα αδύναμη. Δεν βίωσαν όλοι με τον ίδιο τρόπο τη σοβαρότητα της κρίσης και πολλοί έχουν σχεδόν ξεχάσει το εύρος των οικονομικών και πολιτικών προβλημάτων. Μακάρι αυτό το βιβλίο να συμβάλει ώστε να αποφευχθεί στο μέλλον μια κρίση τέτοιας έκτασης και ο καθένας να κάνει ό,τι μπορεί στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του για να ενισχυθεί η Ευρωζώνη.

*Γερούν Ντάισελμπλουμ
Βαχενίνχεν, άνοιξη 2018*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ποιος είναι ποιος και τι είναι τι

ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΓΡΑΜΜΕΝΟ από την οπτική του προέδρου του Eurogroup. Την ιδιαιτερότητα του ρόλου του προέδρου του Eurogroup τη βίωσα σε πολλές περιστάσεις. Το Eurogroup δεν είναι επίσημο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι μια μορφή διακυβερνητικής συνεργασίας αλλά όχι σε κοινοτικό ή υπερεθνικό επίπεδο.

Το Eurogroup απέκτησε νομική βάση το 2007. Η λειτουργία του περιγράφεται σε ένα παράρτημα που συνοδεύει τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία αφορά τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ονομαζόμενο Πρωτόκολλο 14 περιέχει μόνο δύο άρθρα. Στο πρώτο δηλώνεται ότι οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης πραγματοποιούν άτυπες συναντήσεις για να συζητούν τις κοινές τους ευθύνες αναφορικά με τη Νομισματική Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετέχει στις συνεδριάσεις και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) καλείται να συμμετάσχει. Το δεύτερο άρθρο είναι ακόμα πιο σύντομο και αναφέρει μόνο ότι οι υπουργοί ανά δυόμισι χρόνια εκλέγουν πρόεδρο κατά πλειοψηφία. Έγινε πρόεδρος στις 21 Ιανουαρίου του 2013 και παρέμεινε στη θέση αυτή επί πέντε χρόνια.

Εκτός από όσα ορίζει το Πρωτόκολλο, το ίδιο το Eurogroup έχει καθορισμένες μεθόδους εργασίας, τις οποίες μπορεί να προσαρμόσει εάν συντρέχουν λόγοι.

Στις μεθόδους εργασίας, μεταξύ άλλων, περιγράφονται τα θέματα που θα συζητηθούν στο Eurogroup. Αφορούν την οι-

κονομική κατάσταση και τις προοπτικές για την πορεία των οικονομιών, καθώς και την αύξηση των τιμών και της ανταγωνιστικότητας. Επίσης, ο πρόεδρος της ΕΚΤ καλείται να ενημερώνει το Eurogroup για τη νομισματική πολιτική που ακολουθείται. Οι ισοτιμίες του ευρώ, η συλλογική ευθύνη του Eurogroup και της ΕΚΤ βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη αρκετές φορές τον χρόνο.

Η συμμετοχή του προέδρου του Eurogroup στις διεθνείς συνεδριάσεις προετοιμάζεται επίσης συλλογικά. Δύο φορές τον χρόνο συζητούνται οι εθνικοί προϋπολογισμοί. Το φθινόπωρο εξετάζονται τα σχέδια προϋπολογισμών βάσει των δημοσιονομικών κανόνων και την άνοιξη ελέγχουμε πώς προχωρά η εκτέλεση των προϋπολογισμών υπό το φως των πρόσφατων οικονομικών στοιχείων. Επίσης, το Eurogroup αποφαινεται για την αναγκαιότητα δημοσιονομικής επέκτασης ή περιορισμού στην Ευρωζώνη κατά το επόμενο δημοσιονομικό έτος. Ακόμα, με δική μου πρωτοβουλία, έχει δημιουργηθεί ένα ανεξάρτητο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προϋπολογισμού, το οποίο μας συμβουλεύει για τη δημοσιονομική πολιτική. Τα προηγούμενα χρόνια αφιερώσαμε, επίσης, πολύ χρόνο εξετάζοντας την αναγκαιότητα δομικών μεταρρυθμίσεων για την καλύτερη λειτουργία της ιδιωτικής οικονομίας και του δημόσιου τομέα στις χώρες μας. Αλλά το μεγαλύτερο κομμάτι του χρόνου και της προσοχής μας αφιερώθηκε στην αντιμετώπιση της κρίσης, τόσο με τον έγκαιρο σχεδιασμό προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης όσο και με τις μόνιμες βελτιώσεις της Νομισματικής Ένωσης.

Το γεγονός ότι οι κανόνες δεν είναι πολλοί και ότι το Eurogroup τυπικώς είναι ανεξάρτητο από τους κοινοτικούς θεσμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μας έχει βοηθήσει σε κρίσιμες στιγμές στη διάρκεια της κρίσης να καταλήξουμε σε συμφωνίες, αλλά αποτέλεσε και αντικείμενο κριτικής όσον αφορά το δημοκρατικό έλλειμμα.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο 14, το Eurogroup είναι μια άτυπη διαβούλευση. Οι επίσημες αποφάσεις λαμβάνονται αλλού. Οι αποφάσεις περί νομοθεσίας, καθώς και εκείνες που αφορούν τις χώρες της Ευρωζώνης, λαμβάνονται από τους υπαυργούς Οικονομικών στο Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιο-

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

A

Αλμούνια, Χοακίν 51
Αλπουκέρκε, Μαρία Λουίς 19,
192, 238
Άσερ, Λοντεβάικ 16, 17
Άσμουσεν, Γεργκ 75, 109, 110, 133

B

Βάιντμαν, Γενς 79, 88
Βάιτς, Κρίστιαν 211
Βαλς, Μανουέλ 29, 198
Βαν Ντάικ, Τόιν 120
Βαν Ντερ Λίντεν, Φρενκ 118
Βαν Ρομπέι, Χέρμαν 28, 65, 94,
108, 116, 125
Βαν Ρούντεν, Ρόναλντ 92
Βανάκερε, Στέφεν 95
Βέλιγγκ, Νουτ 61
Βέμπερ, Άξελ 61
Βέμπερ, Μάνφρεντ 211, 214
Βεστάγκερ, Μαργκρέτε 23, 211
Βίζερ, Τόμας 20, 28, 30, 84, 91, 106,
155, 173, 179, 186, 193
Βίκερς, Φράνκ 92
Βίλντερς, Γκέρετ 85, 205
Βιμπερ, Έρικ 163
Βόρτμαν, Κορίν 136, 138

Γ

Γέιν, Έρικ 30
Γιάζμπεκ, Μπόστιαν 242
Γιούνκερ, Ζαν-Κλωντ 15-17, 20-22,
29, 30, 54-56, 71, 79, 90, 94, 96,
107, 111, 125, 154, 167, 169,
172-174, 178, 179, 184, 185,
190, 196, 197, 205, 207, 227
Γκάιτνερ, Τίμοθι 44, 62, 76, 78
Γκάμπριελ, Ζίγκμαν 174, 190, 196,
201, 213
Γκάσπαρ, Βίτορ 20
Γκέλινκ, Κοέν 137, 139
Γκεοργκίεβα, Κρισταλίνα 23
Γκερσέν, Ολιβιέ 130, 139
Γκίγκολντ, Σβεν 136, 138
Γκουλάρ, Σιλβί 136, 138
Γκριλί, Βιτόριο 19, 16
Γκριλό, Μπέπε 177
Γκριμπαουσκάιτε, Ντάλια 188
Γκρίνσπαν, Άλαν 32

Z

Ζάιλστρα, Χάλμπε 16, 203, 204
Ζαλμ, Γκέριτ 54, 91
Ζιν, Χανς-Βέρνερ 44
Ζοσπέν, Λιονέλ 29

Θ

Θαπατέρο, Χοσέ 81

Κ

Καζιμίρ, Πίτερ 163, 171, 191, 192

Κάμερον, Ντέιβιντ 200

Κατάινεν, Γίρκι 22, 94

Κέινς, Τζον Μείναρντ 228

Κέλερ, Σκα 217

Κένεντι, Τζον 31

Κερέ, Μπενουά 21, 28, 254

Κιμ, Γκλεν 177, 188

Κινγκ, Μέρβιν 41

Κοέλιο, Πέδρο Πάσος 71, 195, 238

Κοκ, Πίτερ 25

Κολμείς, Βάουτερ 120

Κόστα, Αντόνιο 211

Κοστάντσιο, Βίτορ 22

Λ

Λαβία, Βιτσέντσο 199

Λαγκάρντ, Κριστίν 19, 21, 109, 116,
117, 163, 169, 179

Λεγκάλ, Ουμπέρ 183

Λένιν, Βλαντιμίρ 113

Λετέμ, Ιβ 81

Λίνκολν, Αβραάμ 253

Λίντχορστ, Ιρένε 137

Λιου, Τζακ 161

Λίσον, Νικ 40

Μ

Μάιτλις, Έμιλι 159

Μακρόν, Εμανουέλ 198, 245

Μαντέλ, Ρόμπερτ 220, 225, 247,
249

Μεντβέντεφ, Ντμίτρι 58, 113

Μέρκελ, Άνγκελα 16, 17, 59, 66, 77-
79, 84, 85, 87, 92, 94, 104, 105,
125, 126, 169, 172, 173, 178,
187, 193, 195-197, 202

Μίνχαου, Φόλφγκανγκ 111

Μνούσιν, Στίβεν 205

Μογκερίνι, Φεντερίκα 212

Μόντι, Μάριο 20, 81, 96, 126

Μοσκοβισί, Πιέρ 16, 17, 21, 22, 29,
93, 96, 129, 166, 179, 183, 197

Μούσκατ, Τζόζεφ 206

Μπάουτερ, Βίλεμ 221

Μπαρνιέ, Μισέλ 130-134, 137, 139,
197

Μπαρόζο, Ζοζέ Μανουέλ 28, 29,
77, 80, 108, 116, 125, 242

Μπέικερ, Λιουκ 99

Μπένεσχοπ, Ντικ 16

Μπερλουσκόνι, Σιλβιο 77, 79, 80,
126

Μπολκεστάιν, Φριτς 212

Μποντέ, Τιερί 206

Μπόουλις, Σάρον 134, 135, 138

Μποργκ, Άντερς 23, 130, 134

Μπος, Βάουτερ 16, 89, 91

Μπουατέλ, Σιμόν 91, 92, 94, 98, 99,
155, 159

Μπους, Τζορτζ 53

Μράμορ, Ντούσαν 20, 171, 242

Μπράουν, Γκόρντον 51-53

Μπράτουσεκ, Αλένκα 242

Ν

Νουί, Ντανιέλ 94, 140

Νούναν, Μάικλ 19, 130, 164, 237,
238

Ντε Βιντ, Έβελιν 30, 98

Ντε Γιάχερ, Γιαν Κίς 62, 92, 93, 124,
127, 203

Ντε Γκίντος, Λουίς 18, 19, 96, 97,
170, 173, 196-199

Ντε Χρόουτ, Ρόμπερτ 92, 93

Ντέπλα, Στέφα 89

Ντι Ρούπιο, Έλις 81, 95

Ντομπρόβσκις, Βάλντις 21, 22, 29

Ντράγκι, Μάριο 21, 28, 75, 87, 93,
108, 116, 125, 127, 154, 163,

168, 159, 173, 178, 179, 183,
190, 192, 243

Ο

Ο΄ Μπραϊέν, Τζιμ 129, 130
Ολάντ, Φρανσουά 17, 29, 94, 169,
173, 178, 187, 188, 195, 212
Ομπάμα, Μπαράκ 62, 78, 79, 87
Όπερμαν, Τόμας 201
Όσμπορν, Τζον 23, 186, 200
Ουριπιδίανεν, Γιούτα 127, 199

Π

Παντοάν, Πιέρ Κάρλο 161, 163,
199
Πέχτολντ, Αλεξάντερ 204
Πιλάθ, Κάρστεν 20, 91, 199
Πίπερκορν, Μαρκ 20, 99
Πιτέλα, Τζιάνι 211
Πόλσον, Χένρι 34, 51
Πούτιν, Βλαντιμίρ 103, 113
Πρόντι, Ρομάνο 81

Ρ

Ράντεκερ, Νιλς 10
Ραντισόβα, Ιβέτα 66
Ρέγκλινγκ, Κλάους 21, 110, 117,
186, 193
Ρέινς, Μισέλ 98, 210
Ρέιτزنιτσε-Οζόλα, Ντάνα 19
Ρεν, Όλι 21, 28, 29, 94, 107, 109,
199
Ρέντγουιντ, Τζον 201
Ρέντεκερ, Νιλς 98, 137, 139, 155,
159
Ρέντσι, Ματέο 187, 212
Ρικάρ, Φίλιπ 99
Ρίνε, Άντι 152
Ρούζβελτ, Φραγκλίνος 172
Ρούτε, Μαρκ 16, 17, 89, 90, 92-94,
195, 204

Σ

Σαλβίνι, Ματέο 245
Σάλντεν, Γκίτα 132
Σάμερς, Λόρενς 161
Σάμσον, Ντίτερικ 16, 17, 89, 90,
139
Σαντμπού, Μαρτίν 149
Σαπέν, Μισέλ 19, 163, 187, 198
Σαρκοζί, Νικολά 20, 51, 63
Σάτζιους, Ριμάντας 133, 164
Σέλιγκ, Χανς Γεργκ 191, 192, 199
Σελμάγκερ, Μάρτιν 167, 173
Σεντένο, Μάριο 15, 20, 217, 238
Σιλουάνοφ, Αντόν 114
Σόιμπλε, Βόλφγκανγκ 18-20, 44,
57, 59, 71, 72, 74, 76, 87, 93,
94, 98, 104, 109, 127, 129, 133,
136, 138, 139, 154, 160, 163,
167, 170, 172, 178, 181, 182,
189-191, 193, 195, 197, 198,
201, 205, 208, 210, 211, 213,
214
Σόκρατες, Ζοζέ 71
Σουλτς, Μάρτιν 17, 155, 178, 202,
213
Σπίγκελ, Πίτερ 78, 99
Σρέντερ, Γκέρχαρντ 224
Σταϊνμάιερ, Φρανκ-Βάλτερ 37
Σταϊνμπρουκ, Πέερ 59, 202
Σταρκ, Γιούργκεν 61, 74, 75
Στέφεν, Τόμας 129, 130
Στίγκλιτς, Τζόζεφ 230
Στουμπ, Αλεξάντερ 20, 192
Στρος-Καν, Ντομινίκ 62, 70

Τ

Ταγιάνι, Αντόνιο 206
Ταν, Ουμπέρτο 118
Τεν Μπρούκε, Χαν 203
Τζινς, Κοέν 20
Τίμερμανς, Φρανς 16, 17, 21, 212
Τόμσεν, Πολ 21, 84, 171, 215

Τούμπελ-Γκούγκερελ, Γκέτρουντ
236, 237

Τουσκ, Ντόναλντ 28, 154, 162, 169,
177, 178, 184, 187, 188, 190,
194-196, 206

Τραμπ, Ντόναλντ 205, 256

Τρεμόντι, Τζούλιο 76, 79

Τρισέ, Ζαν-Κλοντ 44, 51, 56

Τσούρεφ, Ούρος 242

Φ

Φάιλμπριφ, Χανς 10, 28, 30, 90, 91,
92, 94, 98, 99, 117, 124, 129,
132, 133, 135, 137, 139, 155,
159, 165, 170, 173, 179, 189,
192, 199

Φάισελαρ, Φόκο 93, 136, 137, 165,
154

Φέκτερ, Μαρία 111

Φελίξ, Ρικάρντο Μουρίνιο 215

Φερβέι, Μάρτεν 60, 116

Φερέιρα, Ελίζα 136, 138

Φερναντέζ, Ραμόν 130, 137

Φερστέιχ, Γιαν 155

Φίσερ, Γίοςκα 54

Φίσερ, Μάρτιν 118

Φίσλερ, Φρανς 199

Φλούγκερ, Στέφαν 20, 30

Φολ, Τζόναθαν 132

Φορντ, Βίκι 136, 138

Φρίντεν, Λουκ 15, 94, 95

Χ

Χάμοντ, Φίλιπ 23

Χάρμπερς, Μαρκ 137, 203, 204

Χέιντρα, Μισέλ 10

Χέκμαρκ, Γκούναρ 134

Χιλ, Τζόναθαν 21, 29

Χόιερ, Βέρνερ 22

Χολ, Λεβίν 139

Χους, Τουάν 118

Χράσοφ, Ρικ 203

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α

Αναστασιάδης, Νίκος 104, 109,
110, 112, 116, 117, 118, 195

Β

Βαρουφάκης, Γιάννης 154, 155,
156, 158, 159, 160, 161, 162,
163, 164, 165, 166, 167, 168,
171, 172, 174, 175, 176, 177,
178, 179, 181, 182, 183, 186,
191

Βενιζέλος, Ευάγγελος 73, 76, 78,
80, 151

Γ

Γεωργίου, Ανδρέας 67

Δ

Δήμας, Σταύρος 153

Δημητριάδης, Πανίκος 102, 120

Δούκας, Πέτρος 54

Δραγασάκης, Γιάννης 165

Θ

Θεοχάρης, Χάρης 63

Λ

Λαφαζάνης, Παναγιώτης 175, 177,
201

Μ

Μαυρίδου, Μαρία 137

Κ

Καραμανλής, Κώστας 54, 55

Ο

Όθων 156

Π

Παπαδήμος, Λουκάς 20, 80, 212

Παπαθανασίου, Γιάννης 55
Παπακωνσταντίνου, Γιώργος 56,
63, 72, 73, 78, 156
Παπανδρέου, Ανδρέας 55
Παπανδρέου, Γεώργιος 55
Παπανδρέου, Γιώργος 55, 58, 61,
64, 71, 73, 80
Παπούλιας, Κάρολος 153

Σ

Σαμαράς Αντώνης 55, 64, 73, 80,
84, 152, 153
Σαρρής, Μιχάλης 104, 113, 114
Σημίτης, Κώστας 54, 179
Σιαρλή, Βάσος 93, 107
Σπινέλλης, Διομήδης 63
Σπράος, Γιάννης 179
Στουρνάρας, Γιάννης 134, 135,
136, 137, 156, 185

Τ

Τσακαλώτος, Ευκλείδης 156, 174,
186, 187, 188, 189, 194, 195,
215, 216
Τσίπρας, Αλέξης 73, 154-156, 158,
160, 161, 165-167, 169, 172,
173, 176, 177, 179, 181, 186-
189, 191, 194-196, 200, 201

Χ

Χαρδούβελης, Γκίκας 153
Χουλιάρικης, Γιώργος 172, 179,
188
Χριστόφιας, Δημήτρης 102, 103

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑ-ECONOMIA PUBLISHING

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ALFA PACK Α.Ε.

ΣΕ 1.200 ΑΝΤΙΤΥΠΑ, ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ 2018

Πολλά είναι αυτά που έχουν ήδη ειπωθεί και γραφτεί για την κρίση στην Ευρωζώνη: για τις αιτίες και τον αντίκτυπο της καταρρέουσας οικονομίας· για τη δαπανηρή διάσωση των τραπεζών· για τα αυξανόμενα χρέη· για τις προβλέψεις περί τέλους του ευρώ· για την επαπειλούμενη έξοδο της Ελλάδας· για τη διαρκή αναζήτηση των υπαίτιων· για τις διαφωνίες όσον αφορά τις λύσεις, καθώς και για τα σοβαρά επακόλουθα για τους λαούς ολόκληρης της Ευρωζώνης. Ο Γερούν Ντάισελμπλουμ, πρόεδρος του Eurogroup, ήταν παρών σε όλες τις συζητήσεις, επιδιώκοντας ακούραστα την εξεύρεση λύσεων. Σ' αυτό το ξεχωριστό βιβλίο μάς καλεί να τον ακολουθήσουμε στην εξιστόρηση της πραγματικής ιστορίας πίσω από την Ευρωκρίση, μιας ιστορίας που δεν έχει ειπωθεί ποτέ προηγουμένως. Τι πήγε στραβά; Πώς έληξε τελικά η κρίση; Και ποιο θα είναι το μέλλον της Ευρωζώνης; Αυτό το βιβλίο είναι η προσωπική ιστορία του πρώην προέδρου του Eurogroup, του Ντάισελμπλουμ, όπου περιγράφει εκ των έσω πώς μια ολόκληρη ήπειρος ισορρόπησε επί χρόνια στο χείλος του γκρεμού και πώς κατάφερε τελικά να διασωθεί.

